



BESLUT
2016-06-27

Dnr Ö 18-2016

SÖKANDE

Kulturvetenskaper
Göteborgs universitet
Box 200
405 30 GÖTEBORG

ÖVERKLAGAT BESLUT

Regionala etikprövningsnämndens i Göteborg, Avdelningen för övrig forskning, beslut den 9 maj 2016, dnr 178-16, se bilaga

Projekttitel: Äldreomsorgens landskap – med seniora kvinnor i fokus

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

CENTRALA ETIKPRÖVNINGSNÄMNDENS BESLUT

Centrala etikprövningsnämnden godkänner den forskning som avses med ansökan.

BAKGRUND

Enligt projektbeskrivningen är syftet bl.a. att utforska heterogenitet i olika äldreomsorgsformer. Den forskning som avses med den nu aktuella ansökan ska genomföras som s.k. deltagande observation.

Den regionala etikprövningsnämnden har – efter inhämtande av komplettering – avslagit ansökan. Som skäl angav nämnden att sökanden inte gjort tillräckliga ansträngningar för att säkerställa att det samtycke som ges är frivilligt och baserat på tillräcklig information enligt 16 och 17 §§ etikprövningslagen. Nämnden anförde också att forskaren har ett ansvar att försäkra sig om att deltagarna i den tänkta målgruppen kunnat ge ett informerat samtycke som sträcker sig utöver ett konstaterande att forskningspersonen inte har förvaltare eller god man. Dessutom gjordes en del anmärkningar på formuleringar i den skriftliga informationen till forskningspersonerna.

Sökanden överklagar, ger kompletterande information beträffande de invändningar den regionala nämnden gjort och begär att forskningen ska godkännas.



BESLUT
2016-06-27

Dnr Ö 18-2016

SKÄLEN FÖR BESLUTET

I den skriftliga informationen till forskningspersonerna anges att resultaten ”kommer att publiceras i en vetenskaplig bok, en så kallad avhandling”. Av ansökan framgår att resultaten också kan komma att publiceras i vetenskaplig tidskrift. Informationen bör därför kompletteras i detta avseende, exempelvis med tillägget ”samt kan komma att ligga till grund för vetenskaplig artikel”.

Den regionala nämnden har motiverat sitt avslagsbeslut med hänvisning till bestämmelserna i 16 och 17 §§ etikprövningslagen. Emellertid ska dessa paragrafer tillämpas endast när forskningen är sådan som beskrivs i 4 § 1–3 (jfr 13 §). Den nu aktuella forskningen – så som den presenteras i ansökan – är endast av det slaget som beskrivs i 3 § etikprövningslagen. Sökanden har numera modifierat projektet och därigenom avhjälpt de brister den regionala nämnden påtalat. Den forskning som avses med ansökan bör därför godkännas.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Karin Almgren, Peter Höglund, Bengt Gustafsson, Lena Näslund, Kjell Asplund, Anders Brändström och Elena Namli efter föredragning av Peter Höglund. Vid den slutliga handläggningen har dessutom ersättarna Carina Gunnarsson, Elina Mäki-Torkko, Johan Fritzell, Bimbi Ollberg och Birgitta Hübinette samt kanslichefen Jörgen Svidén och administrativa sekreteraren Eva Kaaman Modig deltagit.

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar


Karin Almgren
Ordförande

Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg

Projektansvarig:

Dnr:
178-16

Exp. 2016-05-16

Göteborgs universitet
Kulturvetenskaper
Box 200
405 30 Göteborg

Forskningshuvudman: Göteborgs universitet

Närvarande beslutande:

Lars-Åke Ström, *ordförande*

Jesper Lundgren, *vetenskaplig sekreterare* (deltog ej i ärende 365-16)

Bibbi Ringsby Jansson, *bitr. vetenskaplig sekreterare* (ärende 365-16)

Ledamöter med vetenskaplig kompetens:

Dennis Beach

Johan Berlin

Elisabeth Björk Brämberg

Sally Boyd

Bengt Brülde

Kerstin Grundén

Peter Korp

Helle Wijk (deltog ej i ärende 369-16)

Ledamöter som företräder allmänna intressen:

Bengt Fernström

Beatrice Toll

Ingmarie Torstensson

Robert Engström (deltog ej i ärende 367-16 samt 369-16)

Projekttitel: Äldreomsorgens landskap - med seniora kvinnor i fokus

**Beslutsprotokoll från sammanträde med Regionala etikprövningsnämnden
i Göteborg, Avdelningen för övrig forskning, den 9 maj 2016**

Föredragande: Helle Wijk

Avslås

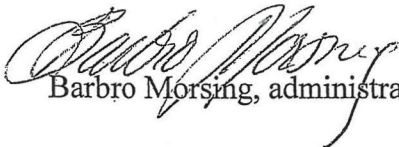
Nämnden avslår ansökan med motiveringen att sökanden inte gjort tillräckliga ansträngningar för att säkerställa att det samtycke som ges är frivilligt och baserat på tillräcklig information om studien enligt 16 och 17 §§ i Etikprövningslagen. Nämnden delar inte sökandens uppfattning att frånvaron av god man och förvaltare kan likställas med att en person i den tänkta målgruppen är beslutsförmögen och därmed kan förutsättas kunna fatta ett informerat samtycke om deltagande i studien. Nämnden menar att det är rimligt att anta att det inom

målgruppen seniora kvinnor inom äldreomsorgen kan finnas personer som behöver stöd från t.ex. närmast anhöriga för att fatta beslut kring vård och deltagande i forskning. Sökanden anger att man känner till att vissa av kvinnorna är dementa, vilket visar på en medvetenhet om sårbarhet i studiegruppen, något som hanteras genom att efterfråga samtycke vid upprepade tillfällen med hänvisning till att forskningspersonerna kan vara glömska. Nämnden menar att forskaren har ett ansvar att försäkra sig om att deltagarna i den tänkta målgruppen kunnat ge ett informerat samtycke som sträcker sig utöver ett konstaterande att personen inte har förvaltare eller god man. Ytterligare ett skäl för avslag är att de ansträngningar som gjorts (komplettering, punkt tre) för att hantera de beroenderelationer som förekommer i projektet inte bedöms tillräckliga för att säkerställa frivillighet och att risken för otillbörlig påverkan inte vägs upp av studiens vetenskapliga värde.

Vidare konstaterar nämnden att forskningspersonsinformation inte är skrivet enligt mall (www.epn.se). Slutligen väcktes frågor i nämnden om varför inte den redan genomförda delstudie ett i forskningsplanen, föregåtts av en etikprövning, då den förefaller omfatta känsliga personuppgifter.

Beslutet kan överklagas till Centrala etikprövningsnämnden. Skrivelsen ska vara ställd till Centrala etikprövningsnämnden men skickas eller lämnas till Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg. Överklagandet ska vara underskrivet av behörig företrädare för forskningshuvudmannen. Denne kan lämna fullmakt till forskaren att skriva under. Bifoga i så fall fullmakten. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som Ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Regionala etikprövningsnämnden senast tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet.

Att denna avskrift i transumt överensstämmer med originalet intygar:



Barbro Morsing, administrativ sekreterare